C/2025/492
29.1.2025

P10_TA(2024)0025

Utnyttjande av Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter: ansökan EGF/2024/001 BE/Match-Smatch

Europaparlamentets resolution av den 22 oktober 2024 om förslaget till Europaparlamentets och rådets beslut om utnyttjande av Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare efter en ansökan från Belgien – EGF/2024/001 BE/Match-Smatch (COM(2024)0275 – C10-0101/2024 – 2024/0226(BUD))

(C/2025/492)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (COM(2024)0275 – C10-0101/2024),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/691 av den 28 april 2021 om Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare (EGF) och om upphävande av förordning (EU) nr 1309/2013 ([1]) (EGF-förordningen),

— med beaktande av rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 ([2]) ändrad genom förordning (EU, Euratom) 2024/765 ([3]), särskilt artikel 8,

— med beaktande av det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel ([4]), särskilt punkt 9,

— med beaktande av skrivelsen från utskottet för sysselsättning och sociala frågor,

— med beaktande av betänkandet från budgetutskottet (A10-0009/2024), och av följande skäl:

A. Unionen har inrättat lagstiftnings- och budgetinstrument för att kunna ge kompletterande stöd till arbetstagare som drabbas av konsekvenserna av genomgripande strukturförändringar inom världshandeln eller av den globala finansiella och ekonomiska krisen, och för att underlätta deras återinträde på arbetsmarknaden. Detta stöd ges i form av ekonomiskt stöd till arbetstagare och till de företag som de har arbetat för.

B. Belgien lämnade in ansökan EGF/2024/001 BE/Match-Smatch om ekonomiskt bidrag från Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (EGF) efter totalt 513 uppsägningar ([5]) inom den ekonomiska sektor som i Nace rev. 2 klassificeras som huvudgrupp 47 (Detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar) i Prov. Hainaut (BE32), Prov. Liège (BE33) och Prov. Namur (BE35), med 444 uppsägningar under en referensperiod för ansökan från den 11 december 2023 till den 11 april 2024 och 69 uppsägningar före eller efter referensperioden.

C. Ansökan avser 444 uppsagda arbetstagare vars verksamhet har upphört i Match-Smatch under referensperioden för ansökan.

D. Ansökan gäller uppsägningar av 69 arbetstagare vars verksamhet upphörde före eller efter referensperioden på fyra månader, där ett tydligt orsakssamband kan fastställas med den händelse som ledde till att verksamheten upphörde för de uppsagda arbetstagarna under referensperioden på det sätt som krävs enligt artikel 6 andra stycket i EGF-förordningen.

([1]) EUT L 153, 3.5.2021, s. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj.
([2]) EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) Rådets förordning (EU, Euratom) 2024/765 av den 29 februari 2024 om ändring av förordning (EU, Euratom) 2020/2093 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (EUT L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).
([4]) EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([5]) I den mening som avses i artikel 3 i EGF-förordningen.

E. Ansökan baseras på insatskriteriet i artikel 4.2 a i EGF-förordningen, som föreskriver att verksamheten för minst 200 uppsagda arbetstagare ska ha upphört under en referensperiod på fyra månader i ett företag i en medlemsstat, inbegripet arbetstagare som har blivit uppsagda hos underleverantörer eller producenter i efterföljande produktionsled samt egenföretagare vars verksamhet har upphört.

F. Den belgiska detaljhandeln med livsmedel noterade en avsevärd minskning av de sålda volymerna under 2023 på grund av energi- och inflationskriserna och ökad gränsöverskridande handel och e-handel.

G. Match-Smatch har i flera års tid befunnit sig i en svår ekonomisk situation och rapporterade slutligen en rörelseförlust brutto på 36,5 miljoner EUR 2022, och för att förhindra ytterligare förluster accepterade Match-Smatch Colruyt Groups erbjudande att förvärva 57 av de 84 affärerna i september 2023 och även ta över de 1 069 anställda i dessa affärer. Dessutom tog Carrefour, Delhaize, Intermarché och Delfood över åtta affärer.

H. Till följd av detta blev totalt 513 anställda föremål för ett förfarande för kollektiv uppsägning: de 339 anställda vid de 19 affärer för vilka det inte fanns någon köpare samt de 174 anställda vid Match-Smatchs huvudkontor.

I. De krav som rör kollektiva uppsägningar i den nationella lagstiftningen och i unionens lagstiftning är uppfyllda.

J. Den ekonomiska krisen till följd av covid-19-pandemin har lett till en ökad efterfrågan på mer kvalificerade arbetstagare på den belgiska arbetsmarknaden, vilket försvårar återintegreringen på arbetsmarknaden för de tidigare anställda vid Match-Smatch.

K. Ekonomiskt stöd från EGF bör i första hand inriktas på aktiva arbetsmarknadsåtgärder och individanpassade tjänster som syftar till att snabbt återintegrera stödmottagarna i en anständig och hållbar anställning inom eller utanför deras ursprungliga verksamhetssektor, samtidigt som de förbereder sig för en grönare och mer digital europeisk ekonomi.

L. Revideringen av den fleråriga budgetramen minskar det högsta årliga beloppet för EGF från 186 miljoner EUR till 30 miljoner EUR (i 2018 års priser), i enlighet med artikel 8 i rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093, ändrad genom förordning (EU, Euratom) 2024/765. Kommissionen bör noga övervaka genomförandet av EGF och alla institutioner bör vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att uppsagda arbetstagare, trots dessa nedskärningar, kan räkna med unionens solidaritet genom stöd från EGF.

1. Europaparlamentet delar kommissionens åsikt att villkoren i artikel 4.2 a i EGF-förordningen är uppfyllda och att Belgien är berättigat till ekonomiskt stöd på 2 661 564 EUR enligt den förordningen, vilket utgör 85 % av de totala kostnaderna på 3 131 252 EUR, bestående av utgifter för individanpassade tjänster på 3 009 752 EUR och utgifter för förberedande åtgärder samt för förvaltning, information och marknadsföring, kontroll och rapportering på 121 500 EUR.

2. Europaparlamentet noterar att de belgiska myndigheterna lämnade in ansökan den 3 juni 2024 och att kommissionen, utifrån den ytterligare information som Belgien lämnade, slutförde sin bedömning den 16 september 2024 och underrättade parlamentet samma dag.

3. Europaparlamentet noterar att ansökan gäller 513 uppsagda arbetstagare vars verksamhet har upphört i Match-Smatch. Parlamentet noterar vidare att totalt 365 uppsagda arbetstagare kommer att vara berörda stödmottagare och förväntas delta i åtgärderna.

4. Europaparlamentet noterar att Belgien ansökte om medfinansiering från EGF endast för att stödja tidigare arbetstagare vid Match-Smatch som bor i Vallonien med hänsyn till situationen på den regionala arbetsmarknaden (arbetslösheten uppgick till 8,2 % 2023) och eftersom mer än 70 % av uppsägningarna har skett i Vallonien.

5. Europaparlamentet noterar att hälften av de uppsagda arbetstagarna vid Match-Smatch (46 %) är femtio år eller äldre, en åldersgrupp som har större svårigheter att få jobb, och att det under det sista kvartalet 2023 fanns en skillnad på 18,3 procentenheter nationellt mellan sysselsättningsgraden för åldersgruppen 20–54 år (76,8 %) och sysselsättningsgraden för åldersgruppen 55+ (58,5 %) ([6]). Parlamentet betonar att omskolning och kompetensutveckling av arbetstagarna i linje med arbetsmarknadens krav för kvalificerade arbeten därför kommer att bli en utmaning, särskilt med tanke på det stora antalet personer som sägs upp samtidigt.

6. Europaparlamentet välkomnar att det samordnade paketet av individanpassade tjänster har tagits fram av Belgien i samråd med företrädare för de berörda stödmottagarna, deras företrädare och arbetsmarknadens parter för att göra de drabbade områdena och den övergripande arbetsmarknaden mer hållbara och motståndskraftiga i framtiden.

([6]) Statbel, *Emploi et chômage* (13 juni 2024). *Chiffres*.

7. Europaparlamentet påminner om att de individanpassade tjänster som kommer att erbjudas arbetstagare och egenföretagare består av följande åtgärder: informationstjänster, yrkesvägledning och omplaceringsstöd, utbildningar, omskolning och yrkesutbildning, stöd och bidrag till starta-eget, samt incitament och bidrag.

8. Europaparlamentet påminner om att de belgiska myndigheterna ska se till att jämställdhet och integrering av jämställdhetsperspektivet är en integrerad del av och främjas under hela genomförandeperioden.

9. Europaparlamentet påminner om att de belgiska myndigheterna ska framhålla att finansieringen kommer från unionen och säkerställa unionsfinansieringens synlighet samt betona insatsens mervärde för unionen, genom att tillhandahålla enhetlig, ändamålsenlig och riktad information till olika målgrupper, däribland bidragsmottagare, lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, medier och allmänheten.

10. Europaparlamentet välkomnar att det i syfte att ta fram ett ändamålsenligt paket med skräddarsydda åtgärder som stöder återintegreringen på arbetsmarknaden för arbetstagarna vid Match-Smatch anordnades möten mellan Valloniens regionala offentliga arbetsförmedling (Le Forem), fackföreningarna (FGTB och CSC) och andra partner vid flera tillfällen under 2024 för att få en bättre uppfattning om arbetstagarnas omskolningsbehov, att också de sociala rådgivare som stödde arbetstagarna efter deras uppsägning konsulterades och att dessa möten resulterade i ett samordnat paket med EGF-åtgärder som är förenliga med artikel 7.4 i EGF-förordningen.

11. Europaparlamentet välkomnar införandet av en modul om cirkulär ekonomi och effektiv resursanvändning, som utarbetades för tidigare arbetstagare vid Swissport (EGF/2020/005 BE/Swissport) som en del av standardutbildningserbjudandet från den regionala offentliga arbetsförmedlingen (Forem), som kommer att samfinansieras av Europeiska socialfonden+ (ESF+). Parlamentet upprepar i detta sammanhang den viktiga roll som unionen bör spela när det gäller att tillhandahålla de nödvändiga kvalifikationerna för den dubbla omställningen. Parlamentet stöder helhjärtat att EGF under perioden för den fleråriga budgetramen 2021–2027 kommer att fortsätta att visa solidaritet med berörda personer och bevara sitt fokus på hur omstruktureringen påverkar arbetstagarna. Parlamentet begär att framtida ansökningar maximerar den politiska samstämmigheten.

12. Europaparlamentet anser att det är unionens sociala ansvar att förse dessa uppsagda arbetstagare med de kvalifikationer som krävs för den digitala och gröna omställningen av unionens industri och ekonomi, som också kommer att påverka arbetsmarknaden. Parlamentet begär därför att särskild uppmärksamhet ägnas åt kvalificerad och relevant utbildning, inbegripet yrkesutbildning.

13. Europarlamentet noterar att Belgien började tillhandahålla individanpassade tjänster till de berörda stödmottagarna den 1 januari 2024 och att kostnaderna för åtgärderna därför kommer att vara berättigade till stöd från EGF från och med den 1 januari 2024 till och med 24 månader efter den dag då finansieringsbeslutet träder i kraft.

14. Europaparlamentet noterar att Belgien började ådra sig de administrativa kostnaderna för att genomföra EGF den 22 september 2023, och att utgifterna för förberedande åtgärder, förvaltning, information och marknadsföring samt kontroll och rapportering därför ska berättiga till ekonomiskt bidrag från EGF från och med den 22 september 2023 till och med 31 månader efter den dag då beslutet om det ekonomiska bidraget träder i kraft.

15. Europaparlamentet betonar att de belgiska myndigheterna har bekräftat att de stödberättigande åtgärderna inte får stöd från andra av unionens fonder eller finansieringsinstrument, och att principerna om likabehandling och icke-diskriminering kommer att respekteras när det gäller tillgången till de föreslagna åtgärderna och deras genomförande.

16. Europaparlamentet påminner om att bidrag från EGF inte får ersätta åtgärder som åligger företagen enligt nationell rätt eller kollektivavtal, och inte heller de uppsagda arbetstagarnas ersättningar eller rättigheter för att till fullo säkerställa bidragets additionalitet. Parlamentet påminner om att de medlemsstater som ansöker om ekonomiskt stöd från EGF måste se till att kraven i nationell rätt och unionsrätt om kollektiva uppsägningar är uppfyllda och att det berörda företaget har vidtagit vederbörliga åtgärder avseende sina arbetstagare.

17. Europaparlamentet godkänner det bifogade beslutet.

18. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att tillsammans med rådets ordförande underteckna beslutet och se till att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

19. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution med bilaga till rådet och kommissionen.

BILAGA

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT

om utnyttjande av Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare efter en ansökan från Belgien (EGF/2024/001 BE/Match-Smatch)

(Texten till denna bilaga återges inte här eftersom den motsvaras av den slutliga rättsakten, beslut (EU) 2024/2854.)